Данъчни облекчения за физически лица

по Закона за данъците върху доходите на физическите лица

Съдържание

1 Какво са данъчните облекчения 2 Видове данъчни облекчения
3 Последователност при ползване 4 Как се ползват 5 Ползване чрез работодателя

1 Какво са данъчните облекчения

Общата годишна данъчна основа е сумата от годишните данъчни основи за доходите от трудови правоотношения, от друга стопанска дейност, от наем или от друго възмездно предоставяне за ползване на права или имущество, от прехвърляне на права или имущество и от други източници, намалена с предвидените в закона данъчни облекчения. (ЗДДФЛ, чл. 17, 25, 30, 32, 34 и 36)

Как се чете по-нататък: навсякъде в тази статия, където е употребено „сумата от годишните данъчни основи“, законът има предвид сумата от годишните данъчни основи за доходите от трудови правоотношения, от друга стопанска дейност, от наем или от друго възмездно предоставяне за ползване на права или имущество, от прехвърляне на права или имущество и от други източници. (ЗДДФЛ, чл. 17)

2 Видове данъчни облекчения

Суми в левове и в евро: законът все още е в левове. Сумите в евро са равностойността им по официалния курс 1,95583 лв. за 1 евро, закръглена до втория знак, и не са част от текста на закона.

Данъчно облекчение за лица с намалена работоспособност

Сумата от годишните данъчни основи за лица с 50 и с над 50 на сто намалена работоспособност, определена с влязло в сила решение на компетентен орган, се намалява със 7 920 лв. (4 049,43 евро), включително за годината на настъпване на

неработоспособността и за годината на изтичане срока на валидност на решението. (ЗДДФЛ, чл. 18, ал. 1)

Данъчно облекчение за лични вноски за доброволно осигуряване и застраховане

Сумата от годишните данъчни основи се намалява с направените през годината лични вноски за допълнително доброволно осигуряване в общ размер до 10 на сто от сумата от годишните данъчни основи, както и с внесените през годината лични вноски за доброволно здравно осигуряване и премии/вноски по договори за застраховки „Живот“ в общ размер до 10 на сто от сумата от годишните данъчни основи. (ЗДДФЛ, чл. 19, ал. 1)

Подробно: Данъчно облекчение за лични вноски за доброволно осигуряване и застраховане

Данъчно облекчение за лични вноски за осигурителен стаж при пенсиониране

Сумата от годишните данъчни основи се намалява с внесените през годината за сметка на лицето осигурителни вноски за осигурителен стаж при пенсиониране. (ЗДДФЛ, чл. 20; Кодекс за социално осигуряване, чл. 9а)

Данъчно облекчение за дарения

Сумата от годишните данъчни основи се намалява с направени през годината дарения:

1. до 5 на сто, когато дарението е в полза на изброените в закона лица;
2. до 15 на сто за дарение за културата;
3. до 50 на сто, когато дарението е в полза на Националната здравноосигурителна каса – за дейности във връзка с лечението на деца, финансирани с трансфери от бюджета на Министерството на здравеопазването, и/или Център за асистирана репродукция.

Общият размер на данъчното облекчение за дарения не може да превишава 65 на сто от сумата от годишните данъчни основи. (ЗДДФЛ, чл. 22, ал. 1 и 2)

Данъчно облекчение за млади семейства

Местните физически лица могат да ползват данъчно облекчение за млади семейства, като приспадат от сумата от годишните данъчни основи направените през годината лихвени плащания по ипотечен кредит за закупуване на жилище, когато едновременно са налице следните условия:

1. договорът за ипотечния кредит е сключен от данъчно задълженото лице и/или от съпруг/а, с който/която имат сключен граждански брак;
2. данъчно задълженото лице и/или съпругът/ата не са навършили 35-годишна възраст към датата на сключване на договора за ипотечен кредит;
3. ипотекираното жилище е единствено жилище за семейството през данъчната година.

Когато размерът на ипотечния кредит е по-голям от 100 000 лв. (51 129,19 евро), данъчното облекчение може да се ползва за направени през годината лихвени плащания по първите 100 000 лв. (51 129,19 евро) от главницата. (ЗДДФЛ, чл. 22а, ал. 1 и 2)

Данъчно облекчение за деца

Облекчението се ползва от местните физически лица и от чуждестранните физически лица, установени за данъчни цели в държава – членка на Европейския съюз, или в друга държава – страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство, като от сумата от годишните данъчни основи се приспада сума според броя на ненавършилите пълнолетие деца – при едно, при две и при три и повече деца. (ЗДДФЛ, чл. 22в, ал. 1)

Данъчно облекчение за деца с увреждания

Сумата от годишните данъчни основи на местни физически лица и на чуждестранни физически лица, установени за данъчни цели в държава – членка на Европейския съюз, или в друга държава – страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство, се намалява за отглеждане на дете с 50 и с над 50 на сто вид и степен на

увреждане, определени с влязло в сила решение на компетентен орган. (ЗДДФЛ, чл. 22г, ал. 1)

Данъчно облекчение за извършени безкасови плащания

Физическите лица могат да ползват данъчно облекчение за извършени през годината безкасови плащания, когато едновременно са налице следните условия:

1. лицето е придобило през годината доходи, подлежащи на облагане с данък върху общата годишна данъчна основа;
2. сто на сто от паричните доходи по т. 1 са получени по банков път;
3. извършените безкасови плащания от лицето са в размер 80 или над 80 на сто от доходите по т. 1.

Данъчното облекчение е в размер 1 на сто от дължимия за годината данък върху общата годишна данъчна основа, но не повече от 500 лв. (255,65 евро). (ЗДДФЛ, чл. 22д, ал. 1 и 2)

Данъчно облекчение за подобрения и/или ремонт на недвижим жилищен имот

Местните физически лица и чуждестранните физически лица, установени за данъчни цели в държава – членка на Европейския съюз, или в друга държава – страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство, ползват данъчно облекчение, като приспадат от общата годишна данъчна основа направените през годината плащания за труд във връзка с подобрения и/или ремонт на един недвижим жилищен имот в общ размер до две хиляди лева (1 022,58 евро), когато едновременно са налице условията, посочени в закона. (ЗДДФЛ, чл. 22е, ал. 1)

Данъчни облекчения за физически лица, регистрирани като земеделски стопани

Физически лица, регистрирани като земеделски стопани, които са получили субсидия или друго подпомагане от Европейския фонд за гарантиране на земеделието и

Европейския фонд за развитие на селските райони, могат да ползват данъчно облекчение, като намалят сумата от годишните данъчни основи с размера на получената през годината субсидия, съответно подпомагане от двата фонда, до размера на годишните данъчни основи преди намалението, но с не повече от 100 000 лв. (51 129,19 евро). (ЗДДФЛ, чл. 22з)

3 Последователност при ползване

Данъчните облекчения за лица с намалена работоспособност и за лични вноски за доброволно осигуряване и застраховане (по годишната данъчна основа), за лични вноски за осигурителен стаж при пенсиониране, за деца и за деца с увреждания се ползват в следната последователност:

1. от сумата от годишните данъчни основи за доходите от трудови правоотношения, от друга стопанска дейност, от наем или от друго възмездно предоставяне за ползване на права или имущество, от прехвърляне на права или имущество и от други източници;
2. от годишната данъчна основа за доходите от стопанска дейност като едноличен търговец.

(ЗДДФЛ, чл. 21; чл. 18, ал. 1, чл. 19, ал. 1, чл. 20, 22в и 22г; чл. 25, 28, ал. 1, чл. 30, 32, 34 и 36)

4 Как се ползват

С годишната данъчна декларация

Данъчните облекчения се ползват с подаване на годишна данъчна декларация, към която се прилагат:

4. копия на документи, удостоверяващи, че дареното лице е от изброените в закона лица и че предметът на дарението е получен – за данъчното облекчение за дарения;

5. документ, издаден от банката кредитозаемател, удостоверяващ размера на направените през годината лихвени плащания по първите 100 000 лв. (51 129,19 евро) от главницата на ипотечния кредит за закупуване на жилище – за данъчното облекчение за млади семейства. Когато банката кредитозаемател е установена за данъчни цели в държава – членка на Европейския съюз, или в друга държава – страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство, документът е придружен от легализиран превод на български език, извършен от заклет преводач;
6. официален легализиран документ, удостоверяващ статута на получателя на дарението, издаден или заверен от компетентен орган на съответната чужда държава, и неговият превод на български език, извършен от заклет преводач – в случаите на дарения, направени в полза на идентични или сходни на изброените лица, установени в друга държава – членка на Европейския съюз, или държава – страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство;
7. официални легализирани документи, удостоверяващи наличието на условията за облекчението за млади семейства, издадени от компетентните органи на съответната чужда държава, и техният превод на български език, извършен от заклет преводач – в случаите, когато облекчението за млади семейства се ползва от чуждестранни физически лица, установени за данъчни цели в държава – членка на Европейския съюз, или в друга държава – страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство;
8. декларация по образец, с която се декларират обстоятелствата и условията за ползване на данъчното облекчение за деца – за данъчното облекчение за деца; когато данъчното облекчение се ползва от чуждестранно физическо лице – местно на държава – членка на Европейския съюз, или на друга държава – страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство, към декларацията се прилагат и копия на официални документи, доказващи наличието на условията за ползване на данъчното облекчение за деца, както и техният превод на български език, извършен от заклет преводач;
9. декларация по образец, с която се декларират обстоятелствата и условията за ползване на данъчното облекчение за деца с увреждания – за данъчното облекчение

за деца с увреждания; когато данъчното облекчение се ползва от чуждестранно физическо лице – местно на държава – членка на Европейския съюз, или на друга държава – страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство, към декларацията се прилагат и копия на официални документи, доказващи наличието на условията за ползване на данъчното облекчение за деца с увреждания, както и техният превод на български език, извършен от заклет преводач.

(ЗДДФЛ, чл. 23, ал. 1; чл. 22, ал. 5; чл. 22а, ал. 5; чл. 22в, ал. 8; чл. 22г, ал. 7)

Условие за ползване

Публични задължения: данъчните облекчения се ползват, при условие че данъчно задълженото лице няма подлежащи на принудително изпълнение публични задължения към датата на подаване на годишната данъчна декларация, включително когато декларацията се подава при откриване на грешка в декларираните данни след срока за подаване, при отстраняване на несъответствия и при промени на подадени декларации. (ЗДДФЛ, чл. 23, ал. 2, чл. 53, ал. 2; ДОПК, чл. 103 и 104)

Документите пред работодателя

Документите за дарения, за деца и за деца с увреждания не се прилагат към годишната данъчна декларация, когато са представени пред работодателя по основното трудово правоотношение и облекченията за лица с намалена работоспособност, за лични вноски за осигурителен стаж при пенсиониране, за дарения, за деца и за деца с увреждания са ползвани в пълен размер по реда, описан в следващия раздел. (ЗДДФЛ, чл. 23, ал. 3; чл. 49, ал. 3 и 4)

Вижте още: Срок и начин за подаване на годишната данъчна декларация на физическите лица

5 Ползване чрез работодателя

> **(1)** Работодателят до 31 януари на следващата данъчна година изчислява годишната данъчна основа за доходите от трудови правоотношения, намалена по реда на ал. 3, и определя годишния размер на данъка, когато към 31 декември на данъчната година той е работодател по основното трудово правоотношение на работника или служителя.

(3) Годишната данъчна основа за доходите от трудови правоотношения се намалява с годишния размер на:

1. данъчните облекчения за лични вноски за доброволно осигуряване и застраховане и за дарения, когато сумите са удържани от работодателя при изплащане на дохода от трудово правоотношение;
2. данъчните облекчения за лица с намалена работоспособност, за лични вноски за осигурителен стаж при пенсиониране, за деца и за деца с увреждания.

(4) Намаляването по ал. 3 се прилага, когато работникът/служителят предостави на работодателя в срок от 30 ноември до 31 декември на данъчната година следните документи:

1. копие на валидно решение на ТЕЛК/НЕЛК – за данъчното облекчение за лица с намалена работоспособност;
2. копия на договорите със застрахователното/осигурителното дружество – за данъчното облекчение за лични вноски за доброволно осигуряване и застраховане;
3. копия на документите, удостоверяващи направените вноски – за данъчното облекчение за лични вноски за осигурителен стаж при пенсиониране;
5. копия на документи, удостоверяващи, че надареното лице е от изброените в закона лица и че предметът на дарението е получен – за данъчното облекчение за дарения;
6. декларация по образец, включително приложенията към нея – за данъчното облекчение за деца;
7. копие от валидно решение на ТЕЛК/НЕЛК и декларация по образец, включително приложенията към нея – за данъчното облекчение за деца с увреждания;

8. писмена декларация, че към момента на подаването ѝ пред работодателя няма подлежащи на принудително изпълнение публични задължения или че за данъчната година ще подава годишна данъчна декларация.

(5) Когато определеният годишен размер на данъка е по-висок от размера на удържания от работника/служителя през годината данък, разликата се удържа от лицето до 31 януари на следващата година.

(6) Когато определеният годишен размер на данъка е по-нисък от размера на авансово удържания данък, работодателят до 31 януари на следващата година възстановява разликата на лицето.

(7) Възстановената сума по ал. 6 се прихваща от работодателя последователно от следващи вноски към държавния бюджет за данъци върху доходите от трудови правоотношения на лицето или на други лица.

(ЗДДФЛ, чл. 49, ал. 1 и 3 – 7; чл. 18, 19, 20, 22, 22в и 22г; чл. 25, ал. 1 и 3)

Източници: Закон за данъците върху доходите на физическите лица – Глава четвърта „Данъчни облекчения“ (чл. 18 – 23), чл. 17, чл. 49 и чл. 53, ал. 2 (последно изменение: ДВ, бр. 85 от 15.09.2026 г.) · Данъчно-осигурителен процесуален кодекс, чл. 103 и 104 · Кодекс за социално осигуряване, чл. 9а